

A Bartos Sándor Óvoda,
Általános Iskola,
Előkészítő Szakiskola és
Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény
könyvtárának
Szervezeti és Működési Szabályzata

2013.

A 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 4. § (2)/g rendelkezik az iskolai könyvtár szervezeti és működési szabályzatáról.

Az iskola könyvtára olyan önálló helyiségében működik, amelyben az állomány 80%-át alkotó könyvek szabadpolcos rendszerben, témák szerint csoportosítva találhatóak.

Feladatai, hogy:

- Elősegítse a pedagógiai szakirodalom nyomon követését, az egyéni önképzés lehetőségeit.
- Nyújtson segítséget a tanulók önműveléséhez és olvasóvá válásához.
- Teremtse lehetőséget a tantárgyi órák megszokott környezettől eltérő módon történő megtartásához.
- Biztosítsa a tartós tankönyvek elhelyezését is.

Különös gondot kell fordítani az önképzést és továbbképzést szolgáló könyvek, a továbbtanuló dolgozók felkészülését segítő szakirodalom beszerzésére.

A pedagógiai munkát segítő folyóiratok évfolyami bekötettségéről a könyvtáros tanár javaslata alapján kell gondoskodni.

A könyvtáros tanár felelős a könyvtár rendeltetésszerű működéséért, biztosítja az állomány rendjét, a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó szakirodalom megvásárlására javaslatot tesz.

Különös gonddal vezeti a beszerzett új könyvek nyilvántartásba vételét, a kölcsönzési nyilvántartást és a leltárt.

Javaslatot tesz az elhasználandó, elavult könyvek selejtezésére, pótlására.

A könyvtár szolgáltatásai:

- kölcsönzés,
- olvasótermi szolgáltatás,
- videofilm megtekintése,
- könyvtárhasználati és látogatói tanórák.

A könyvtár nem nyilvános, szolgáltatásait az intézmény tanulói és dolgozói vehetik igénybe. A szolgáltatások ingyenesen biztosítottak. A kölcsönzést egyénileg 1 hónapos időtartamra egyszeri meghosszabbítással lehet igénybe venni. A tanmenetben szereplő irodalom folyamatos használatakor, a pedagógus anyagi felelősségével, megfelelő példányszám esetén, 10 hónapos kölcsönzés is lehetséges.

A könyvtár nyitva tartását tanévenként az intézményvezető határozza meg a tanórák, tanórán kívüli tevékenységek rendjéhez igazodva.

Általános nyitvatartási szokás, hogy a könyvtári szolgáltatásokat naponta délelőtt 2-3 órára, délután hetente 1-2 órára lehessen igénybe venni.

Délelőtti könyvtárhasználat esetén a tanulók csoportosan, pedagógus kíséretében látogathatják a könyvtárat, délutáni időpontban egyénileg és csoportosan egyaránt.

A csoportos könyvtárhasználat és a videofilm megtekintése előzetes egyeztetést igényel.

A könyvtár gyűjtőkörébe tartoznak elsősorban az alábbi folyóiratok, könyvek:

- Gyógypedagógiai szemle
- Speciális pedagógia
- Köznevelés
- A gyógypedagógiai, pedagógiai szakirodalom
- Kötelező olvasmányok
- Ifjúsági-, és szépirodalmi kiadványok
- Tanári, tanulói segédkönyvek

A könyvtárhasználat rendjét SZK gyűlésen, diák-önkormányzati fórumon szükséges ismertetni, az alapvető szabályokat a könyvtárhelyiségben kell kifüggeszteni.

Gyűjtőköri szabályzat

Az iskolai könyvtár gyűjtőkörének igazodnia kell a műveltségi területek követelmény rendszerének és az iskola tevékenységének egészéhez.

Az iskolai könyvtár gyűjtőkörét az intézmény által megfogalmazott és a nevelőtestület által elfogadott pedagógiai program határozza meg, állomány-átalakítási szempontjait, kereteit a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti. A gyűjtőköri szabályzatnak megfelelően állomány eszközeül szolgál a pedagógiai program megvalósításához.

A dokumentumok kiválasztása, pedagógiai felhasználása illetve annak megtervezése, megszervezése a könyvtáros tanár és a tantestület együttműködését feltételezi.

Az állomány tervszerű, meghatározott irányú fejlesztésekor az iskola pedagógiai programja által megfogalmazott cél és feladatrendszerből kell kiindulni, amely meghatározza a könyvtár funkcióját. Az ebből fakadó feladatainak meghatározását segítő információhordozók tartoznak a „könyvtár fő gyűjtőkörébe”.

Ide sorolandók:

- a pedagógiai program
- a műveltségterületek tanításának (tanulásának) alapdokumentumai
- az audiovizuális módszertani anyagok
- a metodikai segédanyagok
- a használatukhoz szükséges eszközök

Az iskolai könyvtár gyűjtőkörét meghatározó tényezők

Intézményünk olyan 10 évfolyamos általános iskola, amely értelmileg fogyatékos gyermekek nevelését-oktatását végzi.

Évek óta tartó tendencia iskolánkban, hogy tanulólétszámunk körülbelül fele vidékről bejáró tanuló.

A tanulók jelentős része a társadalom perifériáján élő, hátrányos helyzetű családi milióból érkezik.

Nevelés-oktatás céljai:

- Az óvodás létből az iskolai életformára történő zökkenőmentes átvezetés.
- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, ébren tartása.
- A saját fejlődési ütem és fejlesztési korlát elfogadása, önismeret alapozása.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- A játék megszerettetése, a szabályjátékok, didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességfejlesztéshez, a tartós emlékezethez.
- A személyiség érzelmi, értelmi, akarati oldalának erősítése.

- A kulturális, szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, felzárkóztatás, törekvés a nem fogyatékos gyermekek iskolai csoportjaiba történő visszavezetésre. Társas kapcsolatok erősítése az iskolán kívül is.
- Törekvés a pozitív tulajdonságok felfedezésére, tudatosításukra, a megerősítésre és fejlesztésre önmaga és a csoporttársak felé is.
- Az önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól.
- Az önképviselés, a megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás elsajátítása.
- Ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, a pályaválasztásról.
- Az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, strukturálódása, megerősítése. Felkészülés az alpműveltségi vizsgára.
- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása.
- Felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
- Az önálló tanulás elsajátítása, a megismerés módszereinek, műveleteinek gyakorlott alkalmazása.
- Egészségmegőrző, környezetóvó attitűd kialakítása.
- A jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- A személyiség érzelmi, akarati oldalának stabilizálása.
- A cselekvőképesség, a tartós munkavégzés, az erőfeszítés és kitartás kedvező feltételeinek megteremtése.
- A nagy egyéni különbségek, a másság elfogadása.
- A kulturális, szociális hátrányok folyamatos leküzdése, visszavezetés a nem fogyatékos fiatalok csoportjába, a befogadás, az elfogadás erősítése a szülőkkel, a családdal közösen.

A könyvtár adatai:

Az iskolai könyvtár 28 m²-es önálló helyiség, figyelembe véve a 12 fő/csoport átlaglétszámot, 1-1 osztály egyidejű foglalkoztatására alkalmas.

A gyűjtés szintje és mélysége:

A könyvtárban gyűjteni kell a műveltségi területek alapidokumentumait az életkori sajátosságok figyelembevételével (6-19 éves korosztály).

Az iskolai könyvtár erősen válogatva gyűjti a dokumentumokat. Ennek egyik oka, hogy jelentős változás zajlott és zajlik le az oktatásban.

Megszűnőben van az egyszerre mindenki kezébe ugyanaz a könyv alapján oktató frontális munka. Az igények más irányba mozdultak el. Szinte minden osztály elvárja, hogy termében kihelyezett „mini könyvtárat” létesítsen a könyvtár, letétként. Ezért nagyobb példányszámban kell beszerezni Magyar nyelvi értelmező kéziszótárt, helyesírási kézikönyveket, általános lexikont, stb.

Kézikönyvtári állomány:

Az életkori fokozatok figyelembevételével gyűjteni kell a műveltségi területek alapidokumentumait:

Alapvetően szükségesek:

- Általános és szaklexikonok
- Általános és szakenciklopédiák
- Szótárak
- Fogalomgyűjtemények

- Összefoglalók
- Atlaszok
- Adatárak
- Tankönyvek
- Tantárgyaknak megfelelően folyóiratok, napilapok
- A nem nyomtatott ismerethordozók (CD-CD multimédia)

Ismeretközlő irodalom:

Biztosítani kell az ajánlott és házi olvasmányokat, a munkáltató eszközként használatos dokumentumokat. Ennek optimális mértéke egy tanulócsoporthoz példányszám. Földrajzi ismeretközlő anyagunk is megkülönböztetett fejlesztést kíván. Az elmúlt 10 év eseményei, a világ országainak változásai miatt rendkívül elavult állománnyal rendelkezünk.

A beszerzéseket nehezíti, hogy az újonnan megjelenő irodalmak a legdrágább könyvek közé tartoznak. E miatt sokszor csak 1-1 példányt tudunk vásárolni.

Szépirodalom:

Teljességgel kell gyűjteni a helyi tanterv követelmény rendszerének megfelelő és a tantervekben meghatározott:

- antológiát
- házi és ajánlott olvasmányokat
- teljes életműveket
- népköltészeti irodalmat
- nemzeti antológiákat
- a nevelési program megvalósításához szükséges alkotásokat

Nagy gondot kell fordítani a klasszikus költők verseinek gyarapítására.

Pedagógiai gyűjtemény

A pedagógiai szakirodalom és határtudományainak dokumentumai:

- pedagógiai és pszichológiai alpművek
- pedagógiai programban meghatározott célok megvalósításához szükséges szakirodalom
- műveltségi területek módszertani segédkönyvei
- a tanításon kívüli foglalkozások dokumentumai
- oktatási intézmények tájékoztatói
- általános pedagógiai és módszertani folyóiratok
- iskolatörténelemről, névadójáról szóló dokumentumok.

Kéziratok

Ide tartoznak:

- az iskola pedagógiai dokumentációi
- pályázati munkák
- kísérleti dokumentációk
- iskolai újságok
- videokazetták, történelmi, földrajzi, stb.
- nyelvi kazetták.

Fő gyűjtőköri leírás:

Műveltségi terület	Tantárgy
Anyanyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom, dráma, tánc, könyvtárhasználat
Matematika	matematika
Élő idegen nyelv	angol nyelv
Ember és társadalom	történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, emberismeret, pályaeorientáció
Művészetek	éneke-zene, tánc, vizuális kultúra, mozgókép-kultúra és médiaismeret
Ember és természet	természetismeret, fizika, kémia, biológia és egészségtan
Földünk és környezetünk	földrajz
Informatika	számítástechnika
Életvitel és gyakorlati ismeretek	technika, háztartástan
Testnevelés és sport	testnevelés

Magyar nyelv és irodalom témakörei:

- kommunikáció
- magyar nyelv
- olvasás, szövegértés
- íráshasználat
- dráma, tánc
- társadalomismeret
- könyvtárhasználat.

Magyar nyelv témakörei:

- a nyelv és a beszéd
- kommunikáció és beszédművelés
- a hangok rendszere
- írás, helyesírás
- a szavak, a szókinccs
- a szavak jelentése
- szövegértés, szövegalkotás
- a szófajok rendszere
- a mondat
- a mondat szerkezete, szintagmák
- a szó szerkezet típusai
- az összetett mondat fajtái
- szóösszetétel és szóképzés
- a szöveg
- nyelvünk élete.

Magyar irodalom témakörei:

- visszarévedőben, hazagondolóban
- kószoló könyvekből
- mesélő, regélő
- Petőfi Sándor: János vitéz
- Istenek és hősök
- Arany János: Toldi
- Magyar népköltészet

- A magyar reneszánsz, barokk, és kuruc költészet
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok
- A magyar felvilágosodás irodalma
- Irodalmunk a reformkorban
- Irodalmunk a kiegyezés koráig
- A magyar széppróza kibontakozása
- Irodalmunk a századfordulón
- Ízelítő a XIX. század költészetéből
- A Nyugat írói, költői
- Próza és humor
- Irodalmunk a két világháború között
- Irodalmunk 1945. után
- Színház a világ, s a világ színház
- Világirodalmi kitekintés.

Matematika témakörei:

- Gondolkodási módszerek
- Számtan, algebra
- Függvények, sorozatok
- Geometriai mérések
- Valószínűség, statisztika
- Összefüggések

Történelem témakörei:

- A történelem forrásai
- Az őskor
- Az ókori lelet
- Az ókori Görögország
- Az ókori Róma
- A kereszténység kialakulása
- A magyar nép története
- A feudalizmus első szakasza, a magyarok társadalma és élete
- Vegyes-házi királyok kora (Anjou-kor, Zsigmond és kora, Hunyadiak kora, a Jagellók kora)
- A nagy földrajzi felfedezések kora
- Magyarország a kora újkorban
- Magyarország a XVII.-XVIII. században
- A felvilágosodás és a forradalmak kora
- Magyarország a Habsburg birodalomban a XVIII. században
- A reformkor hazánkban
- Forradalom és szabadságharc Magyarországon 1848-1849
- A polgári Európa születése – Európán kívüli világ a XIX. században
- A polgárosodás kibontakozása hazánkban
- A XIX. század hajnalán – az I. világháború
- Az I. világháború következményei
- A két világháború között
- A II. világháború
- Magyarország részvétele a II. világháborúban
- Hazánk története
- A helyi társadalom

- Társadalmi tagoltság
- Politikai tagoltság
- Társadalmi beilleszkedési zavarok
- Az alkotmány
- A választási rendszer
- Magyar állampolgárok alapvető jogai és kötelességei
- Az országgyűlés
- A helyi önkormányzat
- A művelődés hazánkban
- Egészségügy és szociálpolitika
- A belső rend védelme
- Honvédelem

Emberismeret témakörei:

- Énképünk – Milyen a harmonikus személyiség
- Egészségünk védelme
- A családi élet harmóniája
- A szabadidő helyes eltöltéséről
- Helyünk a társadalomban
- Gyarapítsuk műveltségünket
- Munkakultúránkról
- Ember és természet harmonikus kapcsolata
- Hazánk és a nagyvilág
- Jövőképünk

Ember és társadalom témakörei:

- Az ember, társas lény
- A család
- A lakóhely ismerete
- Az ország ismerete
- Mondák, legendák
- A magyar nemzet jelképei.

Ének-zene, tánc témakörei:

- Éneklés
- Ritmus
- Zenei olvasás, írás
- Improvizációs gyakorlatok
- Zenei ismeretek, zenei hallás
- A hagyomány játéka és táncai
- Ünnepi szertartások, rituális játékok
- Tánc és mozgás művészete.

Rajz, vizuális kultúra és médiaismeret témakörei:

- Vizuális nyelv és kommunikáció
- Tárgy-, és környezetkultúra
- Kifejezés, képzőművészet
- Médiaismeret és mozgóképkultúra.

Természetismeret témakörei:

- Élettelen természet
- Tájékozódási alapismeretek
- Az élő természet
- Testünk és egészségünk
- Élet a gyümölcsösben
- Élet a zöldségeskertben
- A szántóföld növényei
- Az erdő növényei
- Az erdő állatai
- A rétek élővilága
- Vizek, vízpartok élővilága
- Testünk életműködései
- Barangolás hazánk tájain
- Dunántúl tájai
- Északi középhegység és Budapest
- Magyarország helye Európában
- Európa és hazánk helyzete
- Az időjárás és az éghajlat
- Hegységek képződése
- Alföldek, folyók, tavak.

Fizika témakörei:

- Természeti jelenségek megismerése
- Kölcsönhatások
- A fény
- Munka és energia
- A hő
- A mozgás, a tömeg
- Energia –munka-hő
- Elektromosság
- Halmazállapot-változások
- Különböző erőhatások
- Mágneses indukció, váltakozó áram.

Kémia témakörei:

- Anyagok és tulajdonságok
- Anyagok és átalakulások
- Legfontosabb anyagaink
- Kémiai mennyiségek
- Atomcsoportok, kémiai kötések
- Kémiai változások
- Elemek és vegyületek
- Nyersanyagok és energiaforrások.

Biológia és egészségügy témakörei:

- Távoli tájak élővilága
- Az élőlények rendszerezése
- Az ember szervezete és egészsége
- Általános egészségügy.

Földrajz témakörei:

- Csillagászati ismeretek
- Bolygónk a Föld
- Földünk vizei
- A légkör jelenségei
- A földfelszín változásai
- Európa
- Ázsia
- Afrika
- Amerika
- Ausztrália-Óceánia- Sarkvidék.

Életvitel és gyakorlati ismeretek témakörei:

- Anyagok és kialakulásuk
- Építés
- Közlekedési ismeretek
- Háztartástan
- Jeles napok
- Épített modellek
- Gépek a környezetünkben
- Háztartástan-egészségtan.

Testnevelés és sport témakörei:

- Rendgyakorlatok
- Gimnasztika
- 4-8 ütemű szabad és társas gyakorlatok
- Kéziszer-gyakorlatok
- Szergyakorlatok
- Atlétika
- Futások
- Ugrások
- Dobások
- Torna
- Sportjátékok, játékok
- Testnevelési játékok
- Téli foglalkozások.

Tankönyvellátás, tanulói tankönyvkölcsönzés

Intézményünkben valamennyi tagozaton sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok tanulnak, így számukra a jelenlegi jogszabályok szerint jár az ingyenes tankönyvellátás. Ezért iskolánkban a tankönyvtámogatásra vonatkozó elvek kidolgozása nem szükséges. Az ingyenes tankönyv elvesztése, vagy szándékos rongálás miatti pótlása esetén a tankönyv teljes térítési díját kell megfizetni. Az ingyenes tankönyvellátás miatt nincs szükség az iskolában a tanulói tankönyvkölcsönzés rendszerének kialakítására.